

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Країни, що обрали ринковий шлях розвитку, все активніше стають відкритими для зовнішнього світу суспільствами. Інтернаціоналізація економічного і громадського життя породжує нові можливості для ведення підприємництва (бізнесу), у тому числі й міжнародного.

Нині приватні фірми і державні підприємства мають численні міжнародні контакти у ділові відносини із зарубіжними партнерами. Така діяльність неминуче супроводжується появою серйозних проблем і ризиків, що зумовлені складністю процесів ведення бізнесу, необхідністю швидкого пристосування до нових реальностей. Характерною рисою сучасної світової економіки є її глобалізація, підсилення панування транснаціональних корпорацій і банків.

Нові умови діяльності вимагають нових знань у сфері управління міжнародним бізнесом. Вивчення специфіки міжнародного менеджменту як особливого його виду спрямовано на формування, розвиток і використання конкурентних переваг фірми за рахунок можливостей здійснення бізнесу в різних країнах.

Мета вивчення дисципліни “Міжнародний менеджмент” — опанувати основні положення міжнародного менеджменту, методи і прийоми міжнародного менеджменту як специфічного виду управлінської діяльності у сфері міжнародного бізнесу.

У результаті вивчення дисципліни студент має *знати*:

- сутність міжнародного менеджменту і його методологічні основи;
- цілі й завдання міжнародного менеджменту;
- роль зовнішнього середовища, його базових складових у міжнародному менеджменті;
- організаційно-правові форми міжнародного бізнесу;
- сутність і етапи стратегічного планування в міжнародній фірмі;
- підходи до управління фінансами в міжнародному менеджменті;
- сутність технологій інвестування в міжнародному менеджменті;
- механізм управління людськими ресурсами в міжнародному менеджменті;
- сучасні підходи до управління міжнародною конкурентоспроможністю фірми, розробки й реалізації міжнародних бізнес-проектів;

Підготовлено професором кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності *В. М. Куценком*

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (протокол № 6 від 27.02.04)

Перезатверджено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (протокол № 8 від 25.03.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Куценко В. М. Навчальна програма дисципліни “Міжнародний менеджмент” (для бакалаврів, спеціалістів) — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Міжнародний менеджмент”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2013
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2013

- сутність технологій комунікації і формування образу фірми на міжнародному ринку;

уміти:

- застосовувати здобуті знання при розв'язанні практичних питань діяльності фірми у сфері міжнародного бізнесу;
- аналізувати зовнішнє середовище і визначати напрями розвитку міжнародного менеджменту;
- застосовувати сучасні методики стратегічного планування й організації діяльності міжнародних фірм, управління міжнародними бізнес-проектами;
- використовувати передовий зарубіжний досвід управління бізнесом у міжнародних фірмах.

При вивченні дисципліни рекомендується використовувати вказану літературу.

Слід мати на увазі, що в Міжрегіональній Академії управління персоналом завідувачем кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності д. е. н., професором І. І. Дахном підготовлено “Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Міжнародний менеджмент”. Брошура містить підрозділи:

1. Посібники і підручники з дисципліни “Міжнародний менеджмент”.
2. Перелік понять, тлумачення яких містяться у навчально-методичному посібнику д. е. н., професора Панченка Євгена Григоровича “Міжнародний менеджмент” (К.: КНЕУ, 2006. — 486 с.)
3. Тести з дисципліни “Міжнародний менеджмент”.
4. Глосарій термінів з міжнародного менеджменту.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	Змістовий модуль I. Засади міжнародного менеджменту Міжнародне співробітництво і проблеми інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків
2	
3	
4	Змістовий модуль II. Управління у міжнародних фірмах Структура і стратегічне управління у міжнародних фірмах
5	
6	
7	
8	
9	
10	
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Змістовий модуль I. Засади міжнародного менеджменту

Тема 1. Міжнародне співробітництво і проблеми інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків

Необхідність модернізації економіки України в умовах глобалізації. Геостратегічне становище української економіки. Місце і перспективи участі України в міжнародних ринках. Співпраця з міжна-

родними економічними організаціями. Вектори інтеграції України у світове господарство.

Література [3; 8; 15; 17]

Тема 2. Сутність і методологічні основи міжнародного менеджменту

Сутність, види й основні риси міжнародного бізнесу. Глобалізація міжнародного бізнесу. Структура сучасної світової торгівлі. Світові ринки товарів, послуг, капіталу, робочої сили. Управління міжнародним бізнесом — міжнародний менеджмент: сутність, структура, відмінності від національної моделі. Цілі й завдання міжнародного менеджменту. Огляд навчально-методичної літератури.

Література [3; 6; 11; 12; 14]

Тема 3. Зовнішнє середовище міжнародного менеджменту

Поняття зовнішнього середовища міжнародного бізнесу (менеджменту), її базові складові: економічна, політична, правова, культурна. Аналіз зовнішнього середовища, рольові функції міжнародного менеджера. Урахування національних особливостей країн у діяльності міжнародного менеджера. Ключові питання адаптації фірми до зовнішнього середовища.

Література [4; 6; 8; 11; 12]

Змістовий модуль II. Управління у міжнародних фірмах

Тема 4. Структура і стратегічне управління у міжнародних фірмах

Організаційно-правові форми міжнародного бізнесу. Цілі міжнародної економічної інтеграції. Інтегровані корпоративні структури у міжнародному бізнесі. Багатонаціональні (транснаціональні) компанії (ТНК). Інтегровані банківські структури. Сутність і основні етапи стратегічного планування у міжнародній фірмі. Види міжнародних стратегій. Стратегічні рішення в глобальних галузях.

Література [8; 11–13; 16]

Тема 5. Управління фінансами у міжнародному менеджменті

Валютно-фінансове середовище міжнародного менеджменту, ринки для міжнародних фінансових операцій. Фінансовий менеджмент

міжнародної фірми. Короткострокове і довгострокове фінансування фірми, управління оборотним капіталом. Управління валютним ризиком. Фінансування зовнішньої торгівлі. Міжнародний лізинг. Факторинг і форфейтинг.

Література [3; 6; 8; 11; 12; 20]

Тема 6. Технології інвестицій у міжнародному менеджменті

Поняття міжнародних інвестицій, їх основні форми. Міжнародний ринок інвестицій. Інвестиційне середовище та інвестиційний процес. Характеристика міжнародних інвестиційних ризиків. Міжнародні інвестиційні компанії (фонди). Критерії оцінки різних схем інвестування.

Література [11; 12; 15; 20]

Тема 7. Управління людськими ресурсами у міжнародному менеджменті

Основні фактори, що впливають на кадрову політику міжнародних фірм. Структура підсистеми управління людськими ресурсами в системі менеджменту міжнародної фірми. Підходи і критерії добору персоналу (менеджерів) у міжнародній фірмі. Навчання, мотивація й оплата праці. Зарубіжний досвід управління персоналом.

Література [6; 11; 12; 14]

Тема 8. Міжнародний інноваційний менеджмент. Управління міжнародною конкурентоспроможністю фірми

Місце інновацій у міжнародних технологічних стратегіях фірм. Особливості сучасних прогресивних моделей інноваційного процесу. Цілі й завдання міжнародних науково-дослідницьких і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР). Підвищення якості товарів і послуг — пріоритетний напрям в управлінні міжнародною конкурентоспроможністю фірми. Міжнародні системи якості. Стан і управління конкурентоспроможністю українських підприємств (фірм) на міжнародних ринках.

Література [2; 11; 13; 14; 19]

Тема 9. Управління міжнародними бізнес-проектами

Сутність управління міжнародними бізнес-проектами. Типи проєктів, життєвий цикл, структуризація, оточення та учасники проєкту. Етапи розробки проєкту: концепція, проєктний аналіз, оцінка ефективності інвестицій, бізнес-план. Структура, зміст і особливості бізнес-плану у складі міжнародного бізнес-проєкту. Кредитування міжнародних бізнес-проєктів. Управління реалізацією бізнес-проєктів: організаційні форми управління, контроль і регулювання, управління змінами. Інформаційні, програмно-апаратні та телекомунікаційні засоби в системі управління міжнародними бізнес-проєктами.

Література [1; 5; 7; 10; 18]

Тема 10. Технології комунікацій і формування образу фірми на міжнародному ринку

Сутність і значимість комунікацій у міжнародному менеджменті. Сучасні технології комунікацій у середовищі міжнародного бізнесу. Роль комунікацій у формуванні позитивного образу (іміджу) фірми на міжнародному ринку. Ділове спілкування як важлива складова комунікацій у міжнародному менеджменті. Цілі, форми й особливості ділового спілкування із зарубіжними партнерами. Дипломатія в міжнародному менеджменті. Технології підготовки та проведення ділових переговорів з представниками різних країн. Практика міжнародних комунікацій глобальних компаній — сучасних лідерів світових ринків.

Література [1; 2; 6; 9; 10]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Метою виконання контрольної роботи є поглиблене вивчення та творчий підхід до одного з питань згідно з навчальною програмою дисципліни.

При написанні контрольної роботи студент має показати вміння самостійно формувати проблему дослідження, виконувати пошук необхідної інформації, аналізувати реальні факти, пов'язані з проблемами міжнародного менеджменту, викладати свої думки, аргументувати пропозиції та правильно оформляти науково-довідковий матеріал.

Контрольну роботу виконують у вигляді реферату, який складається з двох частин:

- теоретичної, в якій висвітлюється питання з теоретичного погляду;
- практичної, в якій наводиться приклад застосування теоретичних підходів у сфері міжнародного менеджменту.

Реферат має містити чітко визначений план і професійно розкрити вибрану тему, а також мати дослідницький характер, що потребує проведення аналізу різноманітних літературних джерел за вибраною темою і формулювання відповідних висновків.

Контрольна робота в середньому повинна мати такий обсяг:

1. Вступ (1 сторінка).
2. Теоретична частина (7–10 сторінок).
3. Практична частина (3–5 сторінок).
4. Висновки (1 сторінка).
5. Список використаної літератури (5–10 найменувань).
6. Додатки (за потребою).

Загальний обсяг контрольної роботи становить 15–20 сторінок машинописного або рукописного тексту на папері формату А4.

Тему контрольної роботи студент вибирає самостійно із наведеного нижче переліку.

Окрім наведених тем студент, за погодженням з викладачем, може вибрати іншу тему, яка його цікавить або знадобиться в подальшій професійній діяльності та не суперечить програмі дисципліни.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Глобалізація бізнесу, сутність і вплив на діяльність міжнародних фірм.
2. Структура, цілі й завдання міжнародного менеджменту.
3. Міжнародний менеджер: характеристика, рольові функції.
4. Зовнішнє середовище міжнародного бізнесу, характеристика основних складових.
5. Форми кооперації в міжнародному бізнесі, порівняльна характеристика.
6. Організаційні форми міжнародного банківського бізнесу.
7. Багатонаціональна компанія як форма міжнародного бізнесу.
8. Корпоративні стратегії в міжнародному менеджменті.

9. Управління міжнародною конкурентоспроможністю фірми.
10. Стратегії конкуренції в міжнародному бізнесі.
11. Стратегічне планування в міжнародному менеджменті.
12. Стратегічні рішення в міжнародному менеджменті.
13. Маркетингове дослідження ринків міжнародною фірмою.
14. Управління фінансовими ресурсами розвитку міжнародної фірми.
15. Управління трудовими ресурсами розвитку міжнародної фірми.
16. Розробка й аналіз стратегічних альтернатив діяльності фірми за рубежом.
17. Міжнародне валютно-фінансове середовище, характеристика його складових.
18. Способи фінансування міжнародної фірми.
19. Інвестиційні проекти в міжнародному бізнесі, сутність і критерії оцінки.
20. Види ризиків у міжнародному бізнесі.
21. Валютний ризик, поняття і способи хеджування.
22. Ф'ючерсні й форвардні контракти в міжнародному бізнесі, порівняльна характеристика.
23. Факторингові й форфейтингові операції у фінансуванні експорту.
24. Опціонні контракти в міжнародному бізнесі, характеристика й переваги.
25. Управління лізинговими операціями в міжнародному бізнесі.
26. Технологічна політика в міжнародному менеджменті, її основні цілі й завдання.
27. Менеджмент міжнародних бізнес-проектів.
28. Управління персоналом у міжнародному бізнесі.
29. Мотивація персоналу міжнародних фірм.
30. Перебудова міжнародної фірми: поняття, цілі й завдання.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність міжнародного бізнесу, базові риси його як економічної категорії.
2. Національна і мультинаціональна моделі бізнесу, їхня подібність і відмінності.
3. Характерні риси глобалізації бізнесу.

4. Сутність і структура міжнародного менеджменту.
5. Основні функціональні завдання міжнародного менеджменту.
6. Характеристика зовнішнього середовища міжнародного бізнесу.
7. Основні рольові функції міжнародного менеджера, їх сутність.
8. Економічний і правовий аналіз зовнішнього середовища в діяльності міжнародного менеджера.
9. Роль маркетингового аналізу в прийнятті управлінських рішень у міжнародному бізнесі.
10. Характеристика основних факторів, що сприяють корпоративній інтеграції в міжнародному бізнесі.
11. Форми міжнародної кооперації. Особливість багатонаціональної компанії як форми міжнародного бізнесу.
12. Цілі, реалізовані МНК за рахунок використання міжнародної мережі підрозділів.
13. Характеристика різних організаційних форм міжнародного банківського бізнесу.
14. Сутність міжнародного стратегічного альянсу (МСА), відмінність МСА від звичайного міжорганізаційного співробітництва.
15. Основні мотиви вступу організації в МСА. Вигоди і втрати, що виникають при утворенні альянсу.
16. Процес ухвалення рішення керівництвом МНК про вступ у стратегічний альянс із місцевою фірмою.
17. Поняття корпоративної стратегії.
18. Проблеми, що повинна вирішувати компанія в процесі інтернаціоналізації.
19. Причини, що приводять до інтернаціоналізації діяльності МНК.
20. Відмінності багатонаціональної конкуренції від глобальної.
21. Пріоритетні напрями в управлінні міжнародною конкурентоспроможністю фірми.
22. Стратегічні проблеми в міжнародній фірмі.
23. Сутність стратегічного планування в міжнародному менеджменті.
24. Принципи децентралізованого планування в міжнародній фірмі.
25. Характеристика й особливості цілей міжнародної фірми.
26. Сутність вимоги внутрішньої й зовнішньої несуперечності цілей.
27. Співвідношення між цілями, стратегією і структурою міжнародної компанії.
28. Основні види стратегічних рішень у міжнародному менеджменті, їх відмінності.

29. Специфіка дослідження галузі міжнародною фірмою.
30. Характеристика фінансових ресурсів розвитку міжнародної фірми.
31. Характеристика трудових ресурсів розвитку міжнародної фірми.
32. Характеристика виробничих ресурсів розвитку міжнародної фірми.
33. Вплив зовнішнього середовища на потенціал міжнародної фірми.
34. Фактори, що визначають репутацію міжнародної фірми.
35. Сучасні технології комунікацій у міжнародному менеджменті.
36. Технології ділових переговорів у міжнародному менеджменті.
37. Сутність аналізу стратегічних альтернатив діяльності фірми за рубежом.
38. Сутність аналізу стратегічних альтернатив діяльності міжнародної фірми в країні базування.
39. Завдання, які необхідно вирішити міжнародній фірмі при організації стратегічного планування.
40. Організаційна основа, на якій здійснюється стратегічне планування міжнародної фірми.
41. Подібності й відмінності в діяльності фінансового менеджера і міжнародного фінансового менеджера.
42. Особливості сучасного валютно-фінансового середовища.
43. Поняття “валютного ризику” і причини його появи.
44. Основні інструменти, використовувані фінансовим менеджером для хеджування валютного ризику.
45. Відмінності між ф'ючерсними й форвардними контрактами. Переваги й недоліки кожного з них.
46. Характеристика опціонного контракту. Переваги опціонів перед ф'ючерсами і форвардами.
47. Основні способи фінансування фірми, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність.
48. Традиційні джерела короткострокового фінансування фірми, їх порівняльні переваги й недоліки.
49. Нетрадиційні джерела фінансування експорту компанії.
50. Умови отримання, переваги й недоліки єврооблігаційних позик, іноземних кредитів і єврокредитів.
51. Визначення вартості для міжнародної фірми запозичення фінансових ресурсів за різними способами фінансування.
52. Основні джерела довгострокового фінансування фірми, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність.
53. Критерії оцінки інвестиційних проєктів, їх переваги й недоліки.
54. Поняття й основні принципи управління оборотним капіталом міжнародної компанії.
55. Види ризиків, з якими зіштовхується компанія, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність.
56. Характеристика інструментів хеджування транзакційних валютних ризиків.
57. Стратегії, застосовувані міжнародним фінансовим менеджером при хеджуванні конкурентних ризиків.
58. Традиційні методи фінансування експорту, їх позитивні й негативні сторони.
59. Сутність факторингових і форфейтингових операцій з фінансування експорту.
60. Способи державного сприяння експорту.
61. Переваги лізингових операцій перед кредитуванням і орендою.
62. Характеристика основних видів лізингу, умови їхнього використання.
63. Способи фінансування імпорту, їх переваги й недоліки.
64. Характеристика видів зустрічної торгівлі, умови їх використання.
65. Місце і роль цінних паперів у міжнародному інвестиційному процесі.
66. Характеристика міжнародних інвестиційних товарів.
67. Міжнародні інвестиції у реальні активи й цінні папери.
68. Причини глобалізації інвестиційного процесу і дерегулювання фінансових ринків.
69. Характеристика міжнародного ринку інвестицій.
70. Характеристика специфічних міжнародних інвестиційних ризиків.
71. Порівняльний аналіз різних схем колективного інвестування, їх основні економічні переваги.
72. Основні типи інвестиційних фондів, їх характерні відмітні риси.
73. Сутність способів оцінки активів інвестиційних фондів.
74. Поняття технологічної політики в міжнародному менеджменті, її основні завдання.
75. Особливості розвитку сучасних технологій, їх місце в міжнародному бізнесі.

76. Інновації в міжнародних технологічних стратегіях фірм.
77. Сутність організації міжнародного ринку технологій.
78. Способи фінансування міжнародних НДДКР.
79. Типи організації міжнародних НДДКР, їх переваги й недоліки.
80. Характеристика етапів управління міжнародними бізнес-проектами.
81. Основні фактори, що відрізняють управління людськими ресурсами в країні базування та в міжнародному масштабі.
82. Характеристика категорій працівників для зарубіжних операцій.
83. Сутність критеріїв добору міжнародних менеджерів.
84. Основні форми стимулювання персоналу міжнародних фірм.
85. Характеристика ключових принципів організації міжнародного колективу.
86. Визначення понять “зростання” і “розвиток” міжнародної фірми.
87. Характеристика складових “кризового синдрому”.
88. Характеристика етапів процесу перебудови міжнародної фірми.
89. Оцінка вигод і успішності перебудови міжнародної фірми.
90. Організаційні заходи, що підкріплюють процес перебудови міжнародної фірми.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Бажин И. И.* Информационные системы менеджмента. — М.: ГУВШЭ, 2000. — 688 с.
2. *Внешнеэкономическая* деятельность предприятия: Учеб. для вузов / Л. Е. Стровский, С. К. Казанцев, Е. А. Паршина и др.; Под ред. проф. Л. Е. Стровского. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. — 847 с.
3. *Дахно І. І.* Міжнародна торгівля: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2003. — 296 с.
4. *Дахно І. І.* Міжнародне економічне право: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2000. — 160 с.
5. *Дроздова Г. М.* Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2002. — 172 с.
6. *Дэниелс Джон Д., Радеба Ли Х.* Международный бизнес: внешняя среда и деловые операции: Пер. с англ., 6-е изд. — М.: Дело, 1998. — 784 с.
7. *Ильин Н. И., Лукманова И. Г. и др.* Управление проектами — СПб.: Два-Три, 1996 — 610 с.

8. *Кириченко О. А.* Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. і допов. — К.: Знання-Прес, 2002. — 384 с.
9. *Котлер Ф.* Маркетинг менеджмент. — СПб.: Питер Ком, 1998. — 896 с.
10. *Куценко В. М.* Маркетинговий менеджмент: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2003. — 184 с.
11. *Международный* менеджмент / Под ред. С. Э. Пивоварова, Л. С. Тарасевича, А. И. Майзеля. — СПб.: Питер, 2001. — 576 с. — (Сер. Учебники для вузов).
12. *Пивоваров С. Э., Майзель А. И., Пивоваров И. С., Тумарова Т. Г., Эпштейн М. З.* Международный менеджмент. — СПб.: Питер, 2002. — 256 с. — (Сер. Краткий курс).
13. *Портер Майкл Е.* Стратегія конкуренції: Пер. з англ. — К.: Основи, 1997. — 390 с.
14. *Родченко В. В.* Международный менеджмент: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2000. — 240 с.
15. *Рут Френклин Р., Філіпенко Антон.* Міжнародна торгівля та інвестиції: Пер. з англ. — К.: Основи, 1998. — 743 с.
16. *Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж.* Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учеб. для вузов: Пер. с англ. / Под ред. Л. Г. Зайцева, М. И. Соколовой. — М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1998. — 576 с.
17. *Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть* / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський та ін. — К.: Либідь, 2002. — 470 с.
18. *Управление* внешнеэкономической деятельностью: Учеб. пособие / А. И. Кредисов, С. Н. Березовенко, В. В. Волошин, Д. П. Расшивалов и др./ Под общ. ред. А. И. Кредисова. — К.: Феникс, 1996. — 420 с.
19. *Управління* міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): Навч. посіб. / За ред. І. Ю. Сіваченка. — К.: ЦУЛ, 2003. — 186 с.
20. *Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж.* Инвестиции: Пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 1997. — XII, 1024 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Міжнародний менеджмент”	5
Зміст дисципліни “Міжнародний менеджмент”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теми контрольних робіт.....	9
Питання для самоконтролю	10
Список літератури.....	14

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *С. Г. Рогузько*
Комп’ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4990

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*
Надруковано в друкарні ДП «Видавничий дім «Персонал»